

DE DINGEN DE BAAS

In 1976 schreef Belcampo een verhaal waarin 'de dingen' in opstand kwamen tegen de mensen. De dingen probeerden de baas te worden. Geïnspireerd door die roman onderzocht de Fontys Hogeschool ICT in 2018 wat het betekent als alledaagse objecten een eigen persoonlijkheid voorwenden. Een hitsige blender ('turn me on!'). Een zelfvoldane spiegel ('iedereen kijkt naar mij!'). Een waterverslaafde kamerplant.

Het is zeker geen gekke gedachte. Dingen zijn steeds vaker online en daarmee ontstaat de mogelijkheid tot interactie. Bijvoorbeeld een koelkast die zich bemoeit met je vleesconsumptie of alcoholgebruik. Alweer een biertje? En, met de inzet van kunstmatige intelligentie, kun je je voorstellen dat de koelkast zich langzaam aanpast aan jouw gedrag. Jouw unieke koelkast! Ik voorspel, op een dag zult u kwaad worden op uw eigen koelkast. En denk nu niet, dat overkomt mij niet, of hebt u nog nooit gescholden tegen uw navigatiesysteem? Ik wel!

Tegelijkertijd zie je ook een ontwikkeling waarbij mensen steeds vaker worden aangestuurd door algoritmes. Een Uberchauffeur, bijvoorbeeld, krijgt een opdracht van zijn app, pikt iemand op, volgt vervolgens de navigatiepijl op zijn app (écht de weg kent hij niet) en zet iemand af. Daarna krijgt hij een review van de klant en tips van de app om een hogere score te krijgen. De Uberchauffeur gehoorzaamt. Hij heeft geen keuze. Terugpraten kan niet. Hij is slechts vlees aangedreven door een algoritme.

En zo bewegen we langzaam naar een wereld waarin dingen steeds meer 'een persoonlijkheid' krijgen en mensen steeds minder.

De dingen de baas. Inderdaad!